

ขอบเขตโดยละเอียดของงานจ้างที่ปรึกษา (Term of Reference: TOR)
โครงการศึกษาระบบข้อมูลความต้องการของตลาด (Demand Driven)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์

๒. หลักการและเหตุผล

ภาคเกษตรกรรมเป็นภาคการผลิตสำคัญของคนไทยมาช้านาน เกษตรกรไทยมักเลือกปลูกพืชที่ขายได้ราคาดี ณ ช่วงเวลาที่เริ่มทำการเพาะปลูก ซึ่งในอดีตการค้าสินค้าเกษตรยังไม่มี ความซับซ้อนมากนัก ราคาจึงปรับขึ้นลงตามปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดในแต่ละฤดูกาลภายในประเทศ โดยมีปัจจัยเรื่องภัยธรรมชาติและโรคระบาดเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต แต่ ณ ปัจจุบันการค้าสินค้าเกษตรมีความซับซ้อนมากขึ้น มีการเชื่อมโยงตลาดขยายออกไปนอกชุมชน จังหวัด และต่างประเทศ ทำให้ราคาสินค้าเกษตรผันแปรตามอุปสงค์และอุปทานของตลาดอย่างรวดเร็วมากขึ้น ราคาสินค้าเกษตรของไทยไม่ได้ขึ้นอยู่กัปัจจัยเรื่องฤดูกาล ภัยธรรมชาติ และโรคระบาดในประเทศแต่เพียงอย่างเดียว แต่จำนวนผลผลิตที่ออกสู่ตลาดจากทั่วโลก รวมทั้ง การเปลี่ยนแปลงของลักษณะการบริโภคในแต่ละตลาดก็ส่งผลให้ราคาสินค้าเกษตรไม่แน่นอน ยากต่อการคาดเดาและการวางแผนการผลิตสำหรับเกษตรกร

เกษตรกรจำนวนมากเลือกที่จะปรับเปลี่ยนพืชที่เพาะปลูกจากพืชเดิม เป็นพืชที่สามารถขายได้ราคาสูงในช่วงเวลาหนึ่งๆ พร้อมๆ กัน โดยอาจจะไม่ได้พิจารณาปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากเรื่องราคา เช่น ทิศทางความต้องการของตลาดโลก สินค้าที่สามารถทดแทนกันได้ ปริมาณผลผลิตของประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น ทำให้ผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมีปริมาณมากเกินความต้องการของตลาด ณ ขณะนั้น ส่งผลให้ราคาผลผลิตตกต่ำไม่เป็นไปตามที่เกษตรกรคาดหวังไว้ ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาการขาดทุน ต้องกู้หนี้ยืมสินเพื่อต่อสายป่านการผลิต และเมื่อต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อการลงทุนครั้งใหม่ หากผลผลิตที่ได้ ไม่สามารถสร้างรายได้ที่มากกว่ารายจ่ายและหนี้สิน ก็จะเกิดเป็นวงจรของการเป็นหนี้สินที่ต่อเนื่อง เกษตรกรไม่สามารถยกระดับรายได้ และเลี้ยงดูครอบครัวให้มีความกินดีอยู่ดีได้อย่างที่ตั้งใจ รวมทั้ง ยังเป็นการสร้างภาระด้านงบประมาณให้กับรัฐบาลไทยในการสนับสนุนเกษตรกรเรื่องหนี้สินที่ไม่มีวันสิ้นสุด และความจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อแทรกแซงราคาสินค้าเกษตรในบางโอกาส เพื่อมิให้เกษตรกรได้รับความเดือนร้อนจนไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

ปัญหาความขาดแคลนความรู้ด้านการตลาด สถานการณ์ และทิศทางการค้าสินค้าเกษตร รวมทั้งอุปสงค์อุปทานโดยรวมของทั้งโลก เป็นปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจลงทุนของเกษตรกร รวมทั้ง การกำหนดนโยบายและการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการค้าสินค้าเกษตรของหน่วยงานภาครัฐไทย ดังนั้น การกำหนดต้นแบบ และยุทธศาสตร์ในการเพิ่มพูนข้อมูลความรู้ทิศทางการตลาดการค้าสินค้าเกษตรที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันต่อสถานการณ์ ให้ถึงมือเกษตรกร จึงเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการวางแผนการผลิตในแต่ละฤดูกาล เพื่อให้การลงทุนในปัจจัยการผลิตเกิดผลลัพธ์ที่คุ้มค่า ผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น ปรับวิถีแห่งการเป็นเกษตรกร ให้เป็น Smart Farmer ในการก้าวเข้าสู่ยุค Thailand ๔.๐ และเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยให้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างยั่งยืนและพอเพียง

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาค้าสินค้าเกษตรเป้าหมาย โดยใช้ความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ เป็นปัจจัยหลักในการวางแผนการผลิตและการแปรรูปสินค้าของเกษตรกรและผู้ประกอบการไทย

๓.๒ เพื่อสร้างต้นแบบการทำให้เกษตรกรเข้าใจความสำคัญของตลาด และข้อมูลการตลาด รวมทั้งการใช้ข้อมูลการตลาดในการตัดสินใจวางแผนผลิตสินค้าเกษตร ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และราคาสินค้าเกษตร

๓.๓ เพื่อนำข้อมูลความรู้ด้านการตลาดเชิงลึก การวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และทิศทางด้านการค้าสินค้าเกษตร ไปสู่มือเกษตรกรในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

๓.๔ เพื่อนำเสนอทางเลือกการผลิตสินค้าเกษตรที่นอกเหนือจากสินค้าที่เกษตรกรเพาะปลูกในปัจจุบัน ให้แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย

๓.๕ เพื่อนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรให้กับเกษตรกร เช่น คลิปความรู้ เทคโนโลยี และข่าวสารการเกษตรจากเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เกษตรดีเด่น หรือสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน รวมทั้งการเตือนภัยด้านการเกษตร

๔. กลุ่มเป้าหมาย

๔.๑ สินค้าเกษตร ๒ สินค้า แบ่งเป็น (๑) สินค้าเกษตร ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อยกระดับกระบวนการผลิตและแปรรูปให้ได้ตามมาตรฐานสากล โดยสามารถกำหนดปริมาณและคุณภาพของผลผลิตได้ตามที่ตลาดต้องการ และ (๒) สินค้าเกษตร ที่มุ่งเน้นการพัฒนาโดยใช้นวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเพื่อตอบสนองตลาดที่มีความต้องการสินค้าเฉพาะทาง หรือสินค้าที่ใช้นวัตกรรมขั้นสูง ทั้งนี้ การคัดเลือกสินค้าเป้าหมาย ต้องพิจารณาปัจจัยด้านแนวโน้มความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ศักยภาพความเป็นไปได้ในการผลิตการแปรรูปของเกษตรกรไทย สถานการณ์ และความจำเป็นเร่งด่วนในช่วงเวลาที่จัดทำโครงการฯ ด้วย และต้องผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ

๔.๒ สมาคม สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน หรือเครือข่ายเกษตรกร จำนวนอย่างน้อย ๓ แห่ง ต่อ ๑ สินค้า

๔.๓ บริษัทผู้ประกอบการที่เกี่ยวกับสินค้าเป้าหมาย ทั้งจากในและต่างประเทศ จำนวนอย่างน้อย ๓ บริษัท ต่อ ๑ สินค้า

๔.๔ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ/ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการฯ อย่างน้อยสินค้าละ ๓ จังหวัดๆ ละไม่ต่ำกว่า ๒๐ คน

๔.๕ บุคลากรจากทั้งภายในและภายนอกกระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐ คน

๕. ขอบเขตการดำเนินงาน

ที่ปรึกษาต้องดำเนินการตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๕.๑ กำหนดสินค้าเกษตรเป้าหมาย จำนวน ๒ สินค้า โดยกระบวนการ ดังนี้

๕.๑.๑ ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์ ความจำเป็นเร่งด่วน จากข้อมูล ทุติยภูมิ และการทบทวนวรรณกรรม เพื่อกำหนดสินค้าเกษตรเป้าหมายที่จะศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้ม ความต้องการของตลาดโลก และศักยภาพของเกษตรกรไทยได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

๕.๑.๒ รวบรวมความคิดเห็นจากคณะกรรมการฯ และ/หรือผู้บริหารกระทรวงพาณิชย์ หรือ ผู้เกี่ยวข้อง (หากจำเป็น) เพื่อคัดเลือกสินค้าเกษตรเป้าหมายที่เหมาะสม

๕.๑.๓ สรุปผลข้อมูลจากทั้งสองส่วน แล้วนำเสนอสินค้าเกษตรเป้าหมาย ๒ สินค้า ต่อคณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ เพื่อให้ความเห็นชอบจากมติจากคณะกรรมการฯ ถือเป็นข้อสิ้นสุด

๕.๒ จัดทำข้อมูลพื้นฐานของสินค้าเกษตรเป้าหมาย ทั้ง ๒ สินค้า อาทิ พื้นที่การเพาะปลูก จำนวนเกษตรกร ห่วงโซ่การผลิต ราคาต้นทุน การขนส่ง ราคาขาย รายได้/รายจ่ายของเกษตรกร และ ผู้ประกอบการ อุปสงค์ของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ อุปสรรคทางการค้า กฎระเบียบ ข้อตกลงทางการค้าที่เกี่ยวข้อง ทั้งในปัจจุบัน และทิศทางแนวโน้มในอนาคต โดยกระบวนการดำเนินการ ประกอบด้วย กิจกรรม ดังนี้

๕.๒.๑ คณะที่ปรึกษาฯ ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จากข้อมูลทุติยภูมิจาก แหล่งข้อมูลทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

๕.๒.๒ ประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ สมาคม สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และสถาบันการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องของ ข้อมูล โดยจัดการประชุมเพื่อรวบรวมความคิดเห็น หรือนัดหมายประชุมกับหน่วยงานต่างๆ แบ่งเป็น

(๑) ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ๒ สินค้า รวมอย่างน้อย ๒ ครั้ง โดยแต่ละครั้ง ต้อง มีผู้เข้าร่วมการประชุม ไม่ต่ำกว่า ๔๐ คน

(๒) ในต่างจังหวัด ๒ สินค้า รวมอย่างน้อย ๔ ครั้ง โดยในแต่ละครั้ง ต้องมีผู้เข้าร่วม ประชุม ไม่ต่ำกว่า ๒๐ คน

โดยหากเป็นการเก็บข้อมูลจากหน่วยงานในต่างประเทศ อาจใช้การสื่อสารผ่าน video conference หรือช่องทางอื่นๆ ที่เหมาะสม ทั้งนี้ ในการประชุมแต่ละครั้ง ให้มีผู้แทนจากคณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ หรือผู้แทนจากสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า อย่างน้อยครั้งละ ๒ คน เดินทางไปด้วยเพื่อ สังเกตการณ์ และเรียนรู้กระบวนการทำงาน

๕.๓ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อนำเสนออุปสงค์ของตลาดเชิงลึกสำหรับสินค้า เกษตรเป้าหมาย กับสมาคม เครือข่ายเกษตรกร วิชากิจชุมชน และเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย โดยคณะ ที่ปรึกษาฯ ลงพื้นที่ให้ความรู้ข้อมูลสินค้าเกษตรเป้าหมาย ข้อมูลราคาสินค้า ตลาดปัจจุบัน ตลาดใหม่ ตลาดที่มี ศักยภาพ อุปสรรคทางการค้า กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง สินค้าเกษตรทางเลือก ศักยภาพ ทิศทางการค้าทั้งใน ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ทั้งจากตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ รวมทั้ง แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับเกษตรกรในเรื่องสินค้าเกษตรเป้าหมาย และทางเลือกสินค้าเกษตรอื่นๆ ที่มีศักยภาพ

โดยให้จัด workshop ในพื้นที่ต่างจังหวัด จำนวน ๒ สินค้า รวมอย่างน้อย ๔ ครั้ง แต่ละครั้ง ให้มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ไม่ต่ำกว่า ๕๐ คน โดยการเลือกพื้นที่ลงไปทำ workshop ของแต่ละสินค้า ให้คัดเลือกจากพื้นที่ที่มีการเพาะปลูก แปรรูป หรือเป็นจุดกระจายสินค้านั้นๆ ให้มากที่สุด

ขณะที่ปรึกษาฯ อาจมีการดำเนินงานเพิ่มเติมในการติดตามความคืบหน้า ปัญหาอุปสรรค และรับฟังข้อเสนอแนะหลังจากการลงพื้นที่ โดยอาจจัดการประชุมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเกษตรกร หรือมีการลงพื้นที่เพิ่มเติมหากมีการร้องขอจากกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับจากเกษตรกร รวมทั้งผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมาย มีความถูกต้องและชัดเจนมากที่สุด

ทั้งนี้ ในการจัด workshop แต่ละครั้ง ให้มีผู้แทนจากคณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ หรือผู้แทนจากสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า อย่างน้อยครั้งละ ๒ คน เดินทางไปด้วย เพื่อสังเกตการณ์ และเรียนรู้กระบวนการทำงาน

๕.๔ จัดหาข้อมูลเชิงลึกที่จำเป็นสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์และการสร้างต้นแบบการใช้การตลาดนำเศรษฐกิจการค้าสินค้าเกษตรเป้าหมาย และเชื่อมโยงข้อมูลทั้งหมดให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และสามารถเชื่อมต่อข้อมูลเข้ากับระบบสารสนเทศเชิงลึกด้านเศรษฐกิจการค้า (Trade Intelligence System) ของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า และ/หรือฐานข้อมูลอื่นๆ ที่เหมาะสมของกระทรวงพาณิชย์ได้ รวมทั้ง จัดทำแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาข้อมูลให้ทันสมัย รายงานความคืบหน้าการจัดหาข้อมูลฯ และให้คำปรึกษา/แนะนำการบริหารจัดการข้อมูลฯ ให้แก่บุคลากรสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า เพื่อให้สามารถเข้าใจลักษณะของข้อมูล การพัฒนาข้อมูลให้ทันต่อสถานการณ์ การปรับเปลี่ยนรูปแบบ (pattern) และส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อการวิเคราะห์ กำหนดนโยบาย/ยุทธศาสตร์การค้าสินค้าเกษตรต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๕ สร้างการรับรู้ กระตุ้นการมีส่วนร่วม และเผยแพร่ข้อมูลอุปสงค์ตลาดให้เข้าถึงกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย ผ่านกระบวนการ ๒ ส่วน ได้แก่

๕.๕.๑ เผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้

- (๑) วารสารภาคเอกชนที่เหมาะสม ตีพิมพ์สี่สี จำนวนการตีพิมพ์ไม่น้อยกว่า ๕ ครั้ง
- (๒) สื่อวิทยุ โดยจัดทำสปอตวิทยุ หรือการให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อวิทยุ อย่างน้อย ๒ ครั้ง
- (๓) หนังสือพิมพ์ ขาวดำ ๖*๑๐ นิ้ว อย่างน้อย ๒ ฉบับ ๒ ครั้ง รวม ๔ ครั้ง
- (๔) จัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลและผลการดำเนินงานของโครงการฯ อย่างน้อย ๓๐๐ ชุด เพื่อแจกจ่ายตลอดช่วงเวลาของการดำเนินโครงการฯ

ทั้งนี้ ประเด็นในการสร้างการรับรู้ฯ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ ก่อนดำเนินการเผยแพร่

๕.๕.๒ จัดการอบรมเผยแพร่และเชื่อมโยงข้อมูลความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ๒ ครั้ง ครั้งละอย่างน้อย ๒ วัน โดยมีผู้เข้าร่วมการอบรม ครั้งละไม่ต่ำกว่า ๕๐ คน

๕.๖ นำเสนอร่างต้นแบบการใช้การตลาดนำการค้าสินค้าเกษตรเป้าหมาย จำนวน ๒ ต้นแบบ ต่อสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยสาระสำคัญของต้นแบบฯ จะต้องประกอบไปด้วยข้อมูลหลักๆ อาทิ

- (๑) ทิศทาง/แนวโน้มสำคัญที่ตลาดต้องการสำหรับสินค้านั้นๆ
- (๒) หลักการใช้ข้อมูลการตลาด เพื่อวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต
- (๓) ทางเลือกที่เป็นไปได้ คุ่มค่า และหลักการประเมินความเสี่ยงสำหรับการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกสินค้าเกษตรเป้าหมาย เป็นสินค้าอื่นที่คาดว่าจะเป็นที่ต้องการของตลาดในอนาคตมากกว่า
- (๔) แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาการผลิตสินค้านั้นๆ เป็นต้น

๕.๗ นำเสนอร่างยุทธศาสตร์การใช้การตลาดนำการค้าสินค้าเกษตรเป้าหมาย จำนวน ๒ ยุทธศาสตร์ ต่อสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยจะต้องประกอบไปด้วย กลยุทธ์ แผนปฏิบัติการระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว กิจกรรม ตัวชี้วัด การประเมินผล หน่วยงานรับผิดชอบ ปัจจัยแห่งความสำเร็จและปัจจัยเสี่ยง เป็นต้น

๕.๘ ดำเนินการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานของโครงการฯ รวมทั้ง สร้างความเข้าใจและรับฟังข้อคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน กลุ่มเกษตรกร และประชาชนที่สนใจ โดยมีผู้เข้าร่วมไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คน ทั้งนี้ ผู้รับจ้างเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดงานทั้งหมด

๕.๙ จัดหาวัสดุ/อุปกรณ์/ข้อมูล ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของการใช้งาน และความเหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์

๕.๑๐ จัดการประชุมร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ และบุคลากรสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) อย่างสม่ำเสมอ ตามความเหมาะสมของระยะเวลาการดำเนินโครงการฯ เพื่อรายงานความคืบหน้า ผลการศึกษาสำรวจข้อมูล ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และร่วมกันพิจารณา ตัดสินใจในประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้น

๕.๑๑ จัดหาทีมงานที่ปรึกษา ซึ่งต้องประกอบด้วยหัวหน้าโครงการ ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิจัยที่มีประสบการณ์ในสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น การค้าสินค้าเกษตร การค้าระหว่างประเทศ การจัดทำยุทธศาสตร์เศรษฐกิจการค้า การพัฒนาตลาด เป็นต้น เพื่อดำเนินการตามขอบเขตงานที่กำหนด ตามข้อ ๕.๑ - ๕.๑๐ จำนวนไม่น้อยกว่า ๖ คน ประกอบด้วย

- (๑) หัวหน้าโครงการ จำนวน ๑ คน วุฒิการศึกษาปริญญาเอก ประสบการณ์อย่างน้อย ๑๕ ปี
- (๒) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ คน วุฒิการศึกษาปริญญาเอก ประสบการณ์อย่างน้อย ๕ ปี
- (๓) นักวิจัย จำนวน ๓ คน วุฒิการศึกษาปริญญาโท ประสบการณ์อย่างน้อย ๕ ปี
- (๔) เลขานุการโครงการ จำนวน ๑ คน วุฒิการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรี ประสบการณ์อย่างน้อย ๒ ปี

๖. ผลผลิตของงาน ที่ปรึกษาจะต้องส่งมอบผลผลิตของงาน ดังนี้

- ๖.๑ รายงานต้นแบบการใช้การตลาดนำการค้าสินค้าเกษตรเป้าหมาย จำนวน ๒ ต้นแบบ
- ๖.๒ รายงานยุทธศาสตร์การใช้การตลาดนำการค้าสินค้าเกษตรเป้าหมาย จำนวน ๒ ยุทธศาสตร์
- ๖.๓ รายงานผลการจัดท้าวสตุ/อุปกรณ์/ข้อมูล ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการ
- ๖.๔ รายงานผลการสร้างการรับรู้ กระตุ้นการมีส่วนร่วม และเผยแพร่ข้อมูลอุปสงค์ตลาดให้เข้าถึงกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย
- ๖.๕ รายงานผลการดำเนินการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของโครงการฯ

ทั้งนี้ จะต้องส่งมอบรายงานฉบับสมบูรณ์ตามข้อ ๖.๑ - ๖.๕ ฉบับละ ๒๐ เล่ม และในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฉบับละ ๑๐๐ ชุด พร้อมบทสรุปภาพรวมสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษด้วย

๗. วิธีการดำเนินงาน

จัดจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีการคัดเลือก

๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ภายใน ๒๗๐ วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา

๙. เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการ

๙.๑ คุณสมบัติของที่ปรึกษาโครงการ

๙.๑.๑ ที่ปรึกษาต้องเป็นสถาบันการศึกษา/มูลนิธิ/องค์กรวิชาการ/นิติบุคคลที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นที่ปรึกษาไว้กับศูนย์ข้อมูลของที่ปรึกษาของกระทรวงการคลัง และมีผลงานในด้านการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์เศรษฐกิจการค้า และเป็นผลงานที่เป็นคู่สัญญาโดยตรงกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานเอกชนที่น่าเชื่อถือ อย่างน้อย ๑ ผลงาน วงเงินงานจ้างไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นผลงานภายในระยะเวลา ๕ ปี โดยผู้เสนอราคาจะต้องยื่นหลักฐานสำเนาหนังสือรับรองผลงานดังกล่าว

๙.๑.๒ มีบุคลากร/ทีมงานที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำยุทธศาสตร์ การเพิ่มพูนประสบการณ์ และการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการโดยมีความเชี่ยวชาญเป็นอย่างดี และสามารถดำเนินโครงการฯ ให้สำเร็จ ลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์และแผนงานในโครงการ

๙.๑.๓ ในกรณีที่ผู้ร่วมงานซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อบุคลากรของที่ปรึกษา ไม่อาจร่วมปฏิบัติงานในโครงการนี้ได้ สามารถเปลี่ยนบุคลากรใหม่ได้ แต่ต้องได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ ก่อนเริ่มดำเนินงานหรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง

๙.๑.๔ ที่ปรึกษาต้องสามารถร่วมชี้แจงผลการดำเนินงานในงานสัมมนาวิชาการ และ/หรือวิธีการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ผู้ว่าจ้างร้องขอได้

๙.๑.๕ ที่ปรึกษาต้องไม่เป็นผู้ที่ถูกระบุชื่อไว้ในบัญชีรายชื่อผู้ทำงานของทางราชการ และได้แจ้งเวียนชื่อแล้ว หรือไม่เป็นผู้ที่ได้รับผลของการสั่งให้พ้นบุคคลหรือบุคคลอื่นเป็นผู้ทำงานตามระเบียบของทางราชการ

๙.๑.๖ ที่ปรึกษาต้องไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้ไม่แสดงบัญชีรายรับรายจ่าย หรือแสดงบัญชีรายรับรายจ่าย ไม่ถูกต้องครบถ้วนในสาระสำคัญ

๙.๑.๗ ที่ปรึกษาที่จะเข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ต้องลงทะเบียนในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมบัญชีกลางที่เว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (E-Government Procurement: E-GP)

๙.๑.๘ ที่ปรึกษาต้องรับจ่ายเงินผ่านบัญชีธนาคาร เว้นแต่การรับจ่ายเงินแต่ละครั้ง ซึ่งมีมูลค่าไม่เกินสามหมื่นบาทคู่สัญญาอาจรับจ่ายเป็นเงินสดก็ได้

๙.๒ แนวทางการนำเสนองาน

ผู้เสนองานจะต้องเสนอแนวคิดและรูปแบบการปฏิบัติงานในประเด็น ดังนี้

๙.๒.๑ แนวทางและวิธีการทำงานในกิจกรรมต่างๆ

๙.๒.๒ แผนปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรม (Work Plan) ซึ่งสอดคล้องกับขอบเขตงาน แนวทาง และวิธีการทำงาน เพื่อให้ได้ผลตามที่กำหนดไว้

๙.๒.๓ การบริหารโครงการ ต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบโครงสร้างการจัดองค์กรในการดำเนินโครงการ รวมถึง บุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละหัวข้อ/กิจกรรมในโครงการ พร้อมคุณสมบัติส่วนบุคคล ประสิทธิภาพการทำงาน ของทีมงานคณะที่ปรึกษาทั้งหมด

๙.๒.๔ ข้อเสนอเพิ่มเติมอื่นๆ ผู้เสนองานสามารถเสนอข้อเสนอเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อกำหนดขอบเขตงานที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าได้

๙.๓ การยื่นข้อเสนอโครงการ

ที่ปรึกษาจะต้องจัดทำเอกสารข้อเสนอโครงการ แยกเป็น ๓ ส่วน คือ

(๑) ส่วนที่ ๑ เอกสารแสดงคุณสมบัติของที่ปรึกษา จำนวน ๑๐ ชุด ประกอบไปด้วย ประวัติ และผลงานของผู้เสนองาน (Company Profile)

(๒) ส่วนที่ ๒ ข้อเสนอด้านเทคนิค จำนวน ๑๐ ชุด ประกอบไปด้วย

- แนวทางและวิธีการทำงานในกิจกรรมต่างๆ แผนปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรม (Work Plan) ซึ่งสอดคล้องกับขอบเขตงาน แนวทาง และวิธีการทำงาน เพื่อให้ได้ผลตามที่กำหนดไว้
- การบริหารโครงการ ต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบโครงสร้างการจัดองค์กรในการดำเนินโครงการ รวมถึง บุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละหัวข้อ/กิจกรรมในโครงการ พร้อมคุณสมบัติส่วนบุคคล ประสิทธิภาพการทำงาน ของทีมงานคณะที่ปรึกษาทั้งหมด
- ข้อเสนอเพิ่มเติมอื่นๆ ผู้เสนองานสามารถเสนอข้อเสนอเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อกำหนดขอบเขตงานที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าได้

(๓) ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอด้านราคา จำนวน ๑ ชุด

โดยแต่ละส่วนจะต้องบรรจุในซองปิดผนึกแยกเป็น ๓ ส่วน ยื่นต่อประธานคณะกรรมการดำเนินการจ้างที่ปรึกษา ตามวันและเวลาที่กำหนด และระบุหน้าซองให้ชัดเจนว่าเป็นเอกสารคุณสมบัติที่ปรึกษา ข้อเสนอ ด้านเทคนิค และข้อเสนอด้านราคา

๙.๔ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกที่ปรึกษา

๙.๔.๑ คณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ จะพิจารณาของข้อเสนอด้านเทคนิคของผู้ยื่นเสนอราก่อน และเปิดซองราคาเฉพาะรายที่ผ่านการพิจารณาข้อเทคนิคแล้วเท่านั้นตามลำดับคะแนน เนื่องจากต้องการคัดเลือกผู้ยื่นราคาที่มีข้อเสนอด้านเทคนิคที่เป็นประโยชน์ต่อกระทรวงพาณิชย์มากที่สุดก่อนพิจารณาด้านราคา โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการตัดสินให้คะแนนตามรายละเอียดของงานในแต่ละขั้นตอน

๙.๔.๒ คณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ จะเปิดซองข้อเสนอด้านเทคนิค โดยจะพิจารณาในหัวข้อต่างๆ ดังนี้

๑) ผลงานในสาขาที่เกี่ยวข้อง	๑๐	คะแนน
๒) ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคลากร	๓๐	คะแนน
๓) แนวความคิดและวิธีการในการดำเนินโครงการ	๔๐	คะแนน
๔) แผนปฏิบัติงาน	๑๐	คะแนน
๕) ข้อเสนอพิเศษ	๑๐	คะแนน
คะแนนรวม	๑๐๐	คะแนน

๙.๔.๓ คณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ จะพิจารณาของข้อเสนอด้านเทคนิคเป็นสำคัญ โดยของสวน สิทธิที่จะไม่รับราคาต่ำสุดหรือราคาที่เสนอทั้งหมดได้ และสามารถขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เสนอรากาที่ได้ คะแนนสูงสุดตามลำดับ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ในการพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของทางราชการเป็น สำคัญ และให้ถือว่าการตัดสินของคณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ เป็นอันเด็ดขาด ผู้เสนอรากาจะเรียกร้อง ค่าเสียหายใดๆ ไม่ได้ รวมทั้ง คณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ สามารถพิจารณายกเลิกการเสนอรากา ไม่ว่าจะ เป็นผู้เสนอรากาที่ได้รับเลือกหรือไม่ก็ตาม หากมีเหตุที่เชื่อว่าการเสนอรากากระทำโดยไม่สุจริต เช่น การเสนอรากาอันเป็นเท็จ หรือใช้ชื่อบุคคลอ้างอิง เพื่อประโยชน์ในการเสนอรากา เป็นต้น

๑๐. การเบิกจ่าย

การเบิกจ่ายเงินค่าจ้างที่ปรึกษา แบ่งออกเป็น ๓ งวด ดังนี้

๑๐.๑ งวดที่ ๑: จ่ายร้อยละ ๒๐ ของวงเงินตามสัญญา เมื่อที่ปรึกษาดำเนินการแล้วเสร็จ และผ่านการตรวจรับของคณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ แล้ว ประกอบด้วย รายงานการศึกษาขั้นต้น (Inception Report) กำหนดให้ที่ปรึกษาดำเนินการตามขอบเขตการดำเนินงานข้อ ๕.๑ ซึ่งต้องมีรายงานการกำหนดสินค้า เกษตรเป้าหมาย จำนวน ๒ สินค้า

โดยให้นำส่งรายงานฯ ในรูปแบบของเอกสารรายงานศึกษาวิเคราะห์ จำนวน ๒๐ เล่ม พร้อมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๒๐ ชุด ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญาจ้าง

๑๐.๒ งวดที่ ๒: จ่ายร้อยละ ๔๐ ของวงเงินตามสัญญา เมื่อที่ปรึกษาดำเนินการแล้วเสร็จ และผ่านการตรวจรับของคณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ แล้ว กำหนดให้ที่ปรึกษาดำเนินการตามขอบเขตการดำเนินงานตามข้อ ๕.๒ - ๕.๕ และ ๕.๑๐ ซึ่งประกอบไปด้วย

๑๐.๒.๑ รายงานผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานสำคัญๆ ของสินค้าเกษตรเป้าหมายทั้ง ๒ สินค้า และรายงานผลการประชุมระดมความคิดเห็น ทั้งใน กทม.และปริมณฑล และต่างจังหวัด

๑๐.๒.๒ รายงานผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อนำเสนออุปสงค์ของตลาดเชิงลึกสำหรับสินค้าเกษตรเป้าหมาย

๑๐.๒.๓ รายงานความคืบหน้าการจัดหาข้อมูลเชิงลึกที่จำเป็นสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์ และการสร้างต้นแบบการใช้การตลาดนำเศรษฐกิจการค้าสินค้าเกษตรเป้าหมาย และเชื่อมโยงข้อมูลทั้งหมดให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และสามารถเชื่อมต่อข้อมูลเข้ากับระบบสารสนเทศเชิงลึกด้านเศรษฐกิจการค้า (Trade Intelligence System) ของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า และ/หรือฐานข้อมูลอื่นๆ ที่เหมาะสมของกระทรวงพาณิชย์

๑๐.๒.๔ รายงานความคืบหน้าผลการสร้างการรับรู้ กระตุ้นการมีส่วนร่วม และเผยแพร่ข้อมูลอุปสงค์ตลาดให้เข้าถึงกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย

นำส่งในรูปแบบของเอกสารรายงานศึกษา วิเคราะห์ จำนวน ๒๐ เล่ม พร้อมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๒๐ ชุด ภายในระยะเวลา ๑๕๐ วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญาจ้าง

๑๐.๓ งวดที่ ๓: จ่ายร้อยละ ๔๐ ของวงเงินตามสัญญา เมื่อที่ปรึกษาดำเนินงานแล้วเสร็จ และผ่านการตรวจรับของคณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ แล้ว กำหนดให้ที่ปรึกษาดำเนินการตามขอบเขตการดำเนินงานตามข้อ ๕.๑ - ๕.๑๐ ประกอบด้วย

๑๐.๓.๑ รายงานฉบับสมบูรณ์ผลการศึกษาค้นคว้าเพื่อกำหนดสินค้าเกษตรเป้าหมาย จำนวน ๒ สินค้า ข้อมูลพื้นฐานสำคัญ และรายงานฉบับสมบูรณ์ผลการประชุมระดมความคิดเห็น ทั้งใน กทม.ปริมณฑล และต่างจังหวัด ตามขอบเขตงานในข้อ ๕.๑ - ๕.๒

๑๐.๓.๒ รายงานฉบับสมบูรณ์ผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อนำเสนออุปสงค์ของตลาดเชิงลึกสำหรับสินค้าเกษตรเป้าหมาย ตามขอบเขตงานในข้อ ๕.๓

๑๐.๓.๓ รายงานฉบับสมบูรณ์การจัดหาข้อมูลเชิงลึกที่จำเป็นสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์และการสร้างต้นแบบการใช้การตลาดนำเศรษฐกิจการค้าสินค้าเกษตรเป้าหมาย และเชื่อมโยงข้อมูลทั้งหมดให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และสามารถเชื่อมต่อข้อมูลเข้ากับระบบสารสนเทศเชิงลึกด้านเศรษฐกิจการค้า (Trade Intelligence System) ของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า และ/หรือฐานข้อมูลอื่นๆ ที่เหมาะสมของกระทรวงพาณิชย์ รวมทั้ง จัดทำคู่มือการใช้งานระบบฐานข้อมูลฯ ดังกล่าว เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถใช้งานได้สะดวก ถูกต้อง และชัดเจน ตามขอบเขตงานในข้อ ๕.๔

๑๐.๓.๔ รายงานฉบับสมบูรณ์ผลการสร้างการรับรู้ กระตุ้นการมีส่วนร่วม และเผยแพร่ข้อมูลอุปสงค์ตลาดให้เข้าถึงกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย ตามขอบเขตงานในข้อ ๕.๕

๑๐.๓.๕ รายงานฉบับสมบูรณ์ ตามขอบเขตงานในข้อ ๕.๖ - ๕.๗

๑๐.๓.๖ รายงานฉบับสมบูรณ์ผลการดำเนินการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ ตามขอบเขตงานในข้อ ๕.๘

๑๐.๓.๗ รายงานฉบับสมบูรณ์ผลการจัดหาวัสดุ/อุปกรณ์ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการ ตามขอบเขตงานในข้อ ๕.๙

นำส่งในรูปแบบของเอกสารรายงานศึกษา วิเคราะห์ จำนวน ๒๐ เล่ม พร้อมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๑๐๐ ชุด ภายในระยะเวลา ๒๗๐ วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญาจ้าง

๑๑. เงินประกันผลงาน

ในการจ่ายเงินค่าจ้างแต่ละงวด ที่ผู้ว่าจ้างจ่ายเงินให้แก่ที่ปรึกษา ผู้ว่าจ้างจะหักค่าจ้างไว้ในอัตราร้อยละ ๕ (๕%) ของจำนวนเงินในแต่ละงวด เพื่อมารวมไว้เป็นเงินประกันผลงาน และจะจ่ายคืนให้ที่ปรึกษาโดยไม่มีดอกเบี้ยภายใน ๔๕ วัน นับแต่การจ่ายเงินงวดสุดท้าย

๑๒. ค่าปรับ

หากที่ปรึกษาไม่ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในขอบเขตงานการดำเนินการจ้าง (TOR) ที่ปรึกษาจะต้องชำระค่าปรับเป็นรายวันให้แก่ผู้ว่าจ้าง ในอัตราร้อยละ ๐.๑๐ ของราคางานจ้าง นับถัดจากวันสิ้นสุดสัญญา จนถึงวันที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ

๑๓. งบประมาณ

งบประมาณ ๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

๑๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๔.๑ กระทรวงพาณิชย์ มียุทธศาสตร์การใช้การตลาดนำการค้าสินค้าเกษตรเป้าหมาย จำนวน ๒ ยุทธศาสตร์ (๒ สินค้า) เพื่อพัฒนาการค้าสินค้าเกษตรโดยใช้อุปสงค์ของตลาดเป็นปัจจัยสำคัญ (Demand Driven) และสอดคล้องกับหลักการการเป็นชาติการค้าของประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต

๑๔.๒ กระทรวงพาณิชย์ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน กลุ่มเกษตรกร และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีต้นแบบการใช้การตลาดนำการค้าสินค้าเกษตรเป้าหมาย จำนวน ๒ ต้นแบบ (๒ สินค้า) เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรไทยให้เป็น Smart Farmer ซึ่งสามารถใช้ข้อมูลความต้องการของตลาดเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกผลิตสินค้าให้ตอบสนองผู้บริโภคมากที่สุด และสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวอย่างมั่นคงและยั่งยืน

๑๕. ข้อสงวนสิทธิ์

๑๕.๑ กระทรวงพาณิชย์สงวนสิทธิ์ที่จะนำผลงาน และ/หรือเอกสารรายงานทุกฉบับ รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ซึ่งที่ปรึกษาได้ทำขึ้นไปใช้ประโยชน์การอื่นๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ของกระทรวงพาณิชย์

๑๕.๒ ในกรณี หากมีงานลิขสิทธิ์เกิดขึ้นจากการจ้างงานตามโครงการนี้ ให้ลิขสิทธิ์ในงานดังกล่าวตกเป็นของกระทรวงพาณิชย์ ห้ามมิให้นำไปเผยแพร่โดยมิได้รับอนุญาตจากกระทรวงพาณิชย์ ทั้งนี้ หากเกิดปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาจากการดำเนินงานตามโครงการนี้ ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว

กองนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าสินค้าเกษตร
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์

พฤศจิกายน ๒๕๕๙